

NSWI184 – Řízení počítačových sítí

Cviko první

Kateřina Kubecová, Ondřej Zajíček

02. října 2025

Cviko první

Organizace předmětu

Úvod do simulace počítačových sítí

Dynamický routing

Forma, kontakty

- ▶ přednášky a cvičení (2/2)
- ▶ website: <https://nswi184.jmq.cz/>
- ▶ Ondřej Zajíček: [santiago at crfreenet dot org](mailto:santiago@crfreenet.org)
- ▶ Kateřina Kubecová: [katerina dot kubecova at nic dot cz](mailto:katerina@kubecova.nic.cz)

Podmínky zápočtu

Pro úspěšné započtení je nutné předvést **nasimulování a routing sítě dle vylosovaného zadání**. Losování proběhne přibližně v polovině listopadu, předvedení dle domluvy. **Není nutné chodit na cvičení, ale bude se vám to velmi hodit.**

Podmínky zkoušky

Zkouška je ústní s písemnou přípravou, **open-book a open-RFC**. Cílem je přednesené látce rozumět, nikoli ji ovládat perfektně z paměti. Na začátku zadáme otázky, vy si rozmyšlíte odpovědi, případně dohledáte v literatuře, a pak si o tom popovídáme.

Očekávaný plán semestru

1. Simulace sítí, statický routing, RIP
2. RIP a OSPF ve FRR a BIRDu
3. Pokročilé OSPF
4. Babel
5. Základní nastavování a zkoumání BGP
6. Filtrování BGP, ROA, ASPA
7. *není co cvičit*
8. BGP zbesilosti
9. Zabezpečujeme síť, ladíme problémy
10. IPv4
11. Tunely
12. Pokročilé L2+ technologie: VLAN, VxLAN, MPLS
13. Sítě pro koncové uživatele

EduHawk

Instalace

- ▶ `git clone https://gitlab.nic.cz/labs/eduhawk/`
- ▶ `cd eduhawk`
- ▶ `make install`

Manuál: `eduhawk help`

Dvojice propojených počítačů

```
eduhawk create foo      # create a cluster foo
eduhawk start foo lel    # create a machine lel in cluster foo
eduhawk start foo bar    # create a machine bar in cluster foo
eduhawk shell foo bar    # open a shell to machine bar
```

```
ip link                  # show link status
ip link set lo up        # set up loopback
```

```
# Create a link
#   on lel it's called tobar
#   on bar it's called tolel
eduhawk veth foo lel tobar bar tolel
```

Dvojice propojených počítačů

```
ip link                # show link status
ip link set tobar up  # set the link up
ip link set tolel up

ip a                   # ip address -> show address info
ping fe80::...%tobar  # ping the other side
                      # (e.g. ping fe80::58a9:99ff:fe5d:2a9f%tolel)
```

Příkaz `ip a` zobrazuje **lokální adresy**. Pokud chceme ping z `lel` na `bar`, musíme pingat ze stroje `lel` adresu rozhraní `tolel` na stroji `bar`.

```
tcpdump -i any -Z root -n    # dump everything on the links
```

Nefunguje TCPdump?

Uvnitř EduHawka je zakázaný syscall setgroups.
Starší hardened buildy ho zavolají vždy, i když chcete -Z root.
Problém lze vyřešit přeložením TCPdumpu bez implicitního -Z.

```
git clone https://github.com/the-tcpdump-group/tcpdump.git
cd tcpdump/
./autogen.sh
./configure
make
```

Třetí počítač

```
# create a machine nit in cluster foo  
eduhawk start foo nit
```

```
# and connect to lel  
eduhawk veth foo lel tonit nit tolel
```

Tím máme tři propojené počítače.

- ▶ Zkuste donastavit síť tak, aby nit pingnul lel.
- ▶ Co potřebujeme, aby nit pingnul bar?

Manuální routing

```
nit <-> lel <-> bar
```

bar potřebuje globální adresu

```
ip link add self type dummy
```

dummy interface to bear the "myself"

```
ip link set self up
```

it must be up to work

```
ip a add 2001:db8::1/128 dev self
```

assign an address

Manuální routing

```
nit <-> lel <-> bar
```

bar potřebuje globální adresu

```
ip link add self type dummy           # dummy interface to bear the "myself"  
ip link set self up                   # it must be up to work  
ip a add 2001:db8::1/128 dev self     # assign an address
```

nit potřebuje vědět, kde je bar:

```
ip route add 2001:db8::1/128 via fe80::... dev tolel
```

Manuální routing

```
nit <-> lel <-> bar
```

bar potřebuje globální adresu

```
ip link add self type dummy          # dummy interface to bear the "myself"  
ip link set self up                  # it must be up to work  
ip a add 2001:db8::1/128 dev self     # assign an address
```

nit potřebuje vědět, kde je bar:

```
ip route add 2001:db8::1/128 via fe80::... dev tolel
```

```
From fe80::...%tolel icmp_seq=1 Destination unreachable: No route
```

Manuální routing

```
nit <-> lel <-> bar    ... lel taky potrebuje vědět, kde je bar:  
ip route add 2001:db8::1/128 via fe80::... dev tobar
```

Manuální routing

```
nit <-> lel <-> bar    ... lel taky potrebuje vědět, kde je bar:  
ip route add 2001:db8::1/128 via fe80::... dev tobar
```

... a že má forwardovat

```
echo 1 > /proc/sys/net/ipv6/conf/all/forwarding
```

Manuální routing

```
nit <-> lel <-> bar    ... lel taky potřebuje vědět, kde je bar:  
ip route add 2001:db8::1/128 via fe80::... dev tobar
```

... a že má forwardovat

```
echo 1 > /proc/sys/net/ipv6/conf/all/forwarding
```

... oops!

```
From fe80::5851:71ff:feec:96e9%tolel icmp_seq=1
```

```
Destination unreachable: Beyond scope of source address
```

Pořád neforwardujeme z lel dál. **Proč? Co se děje?**

Manuální routing

nit <-> lel <-> bar ... lel taky potřebuje vědět, kde je bar:
ip route add 2001:db8::1/128 via fe80::... dev tobar

... a že má forwardovat

```
echo 1 > /proc/sys/net/ipv6/conf/all/forwarding
```

... oops!

```
From fe80::5851:71ff:feec:96e9%tolel icmp_seq=1
```

```
Destination unreachable: Beyond scope of source address
```

Pořád neforwardujeme z lel dál. **Proč? Co se děje?**

Globální adresu totiž potřebuje i zdroj, tj. nit.

Manuální routing

nit <-> lel <-> bar ... co zbývá?

- ▶ přidat globální adresu zdroje
- ▶ přidat routy směrem zpátky

Už to pingá? Zkuste socat!

```
socat TCP6-LISTEN:6666 STDIO
```

```
socat TCP6:[2001:db8::1]:6666 STDIO
```

Manuální routing

Přidáme si čtvrtý stroj do řady!

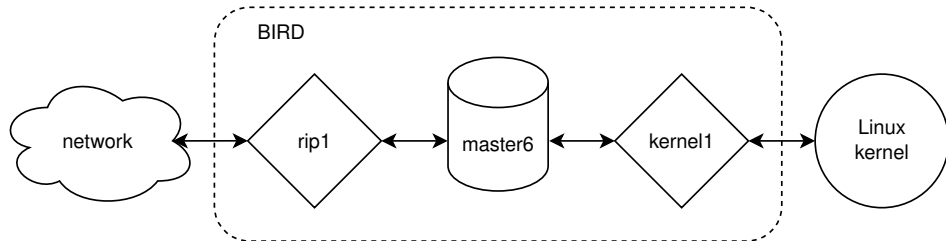
Nainstalujeme si BIRD

- ▶ `git clone https://gitlab.nic.cz/labs/bird -b stable-v3.1`
- ▶ `cd bird && autoreconf -i && ./configure && make -j?`
- ▶ `bird` → daemon, který budeme používat
- ▶ `birdc` → klient, kterým se k daemonu připojíme

Konfigurace BIRDa

- ▶ konfigurační soubor, obvykle `bird.conf`
 - ▶ `log "bird.log" all;` → logujeme do lokálního souboru, neobtěžujeme tím Syslog
 - ▶ `protocol device {}` → potřebujeme znát informace o síťových rozhraních
- ▶ `bird -l` → použij `./bird.conf` a vytvoř `./birdctl`
- ▶ `birdc -l` → připoj se na `./birdctl`
- ▶ zajímavé příkazy `birdc`:
 - ▶ `show status`
 - ▶ `show interfaces`
 - ▶ `show protocols`
 - ▶ `show route`
 - ▶ `disable ...`
 - ▶ `enable ...`
- ▶ Co se stane s výstupem `show interfaces`, když vypnete `device protocol`?

Protokol RIP v BIRDu

router id 42; # Na každém stroji jiné číslo!

```
protocol direct { ipv6; }
```

```
protocol rip ng {
```

```
    ipv6 { import all; export all; };
```

```
    interface "*" {};
```

```
}
```

```
protocol kernel {
```

```
    ipv6 { export all; };
```

```
}
```

Spuštění BIRDa v EduHawku

- ▶ Vytvoříme nový cluster (`eduhawk create fee`)
- ▶ Přidáme stroje `bar`, `lel` a `nit` (`eduhawk start fee lel ...`)
- ▶ Linky přidáme (`eduhawk veth fee lel tobar bar tolel`) a nahodíme (uvnitř `lel`) `ip link set tobar up`.
- ▶ Ve složce `fee` bychom měli mít podsložky `bar`, `lel` a `nit`, v každé z nich pak podsložku `ext`.
- ▶ Do `ext` každého stroje překopírujeme spustitelné soubory `bird` a `birdc`.
- ▶ Vytvoříme v `ext` konfigurační soubor (předchozí dva slidy)
- ▶ Otevřeme shell (`eduhawk shell fee bar`), `cd ext`, a spustíme BIRD (`./bird -l`).
- ▶ Zbytek vyřeší BIRD, můžeme udělat `ping`.

Protokol RIP v BIRDu

- ▶ Vyzkoušejte si ping mezi stroji.
- ▶ Co ukazuje tcpdump?
- ▶ Vypněte a zapněte RIP na jednom stroji. Jak se síť chová?
- ▶ Přidejte linku dokolečka, pozorujte tcpdump a ping; co se změní?
- ▶ Přidejte víc strojů, pozorujte tcpdump, vypisujte `show route`.
- ▶ Jak velkou (funkční!) síť stihnete vyrobit, než skončí cviko?